

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ АНТИКРИЗОВОЇ СТІЙКОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Костіна Ольга Миколаївна, викладач кафедри менеджменту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Реалізації стратегії стійкого функціонування і розвитку передують результати оцінки рівня антикризової стійкості підприємства (АСП), що потребує науково-обґрунтованої методики з визначення АСП на постійній основі. Критеріальна оцінка АСП, як свідчать проведені дослідження [2-4], повинна відповідати наступним вимогам: об'єктивне розкриття сутності, природи виникнення та рівня антикризової стійкості; здійсненність постійного моніторингу стану підприємства в результаті експрес-аналізу або, в разі необхідності, більш детального, комплексного і поглибленого дослідження; порівнянність груп підприємств однієї галузі різних видів власності та організаційно-правових форм господарювання; доступність та відкритість необхідної інформації із усіх потенційних джерел; можливість співставлення із системою показників, загальноприйнятих для оцінки результатів виробничо-господарської діяльності підприємства.

У попередніх дослідженнях [3, 4] було зазначено, що антикризова стійкість, як комплексна категорія, характеризує одночасно схильність суб'єкта до виникнення й поглиблення кризи поточної діяльності та здатність до забезпечення і відновлення стійкого функціонування у майбутньому. Оцінку схильності до кризи, можливості відновлення та забезпечення сталої діяльності рекомендується здійснювати за показниками, відібраними за групами функціональних складових – виробничо-управлінська і фінансово-економічна (рис. 1), які більш детально розглянуті у роботі [4].

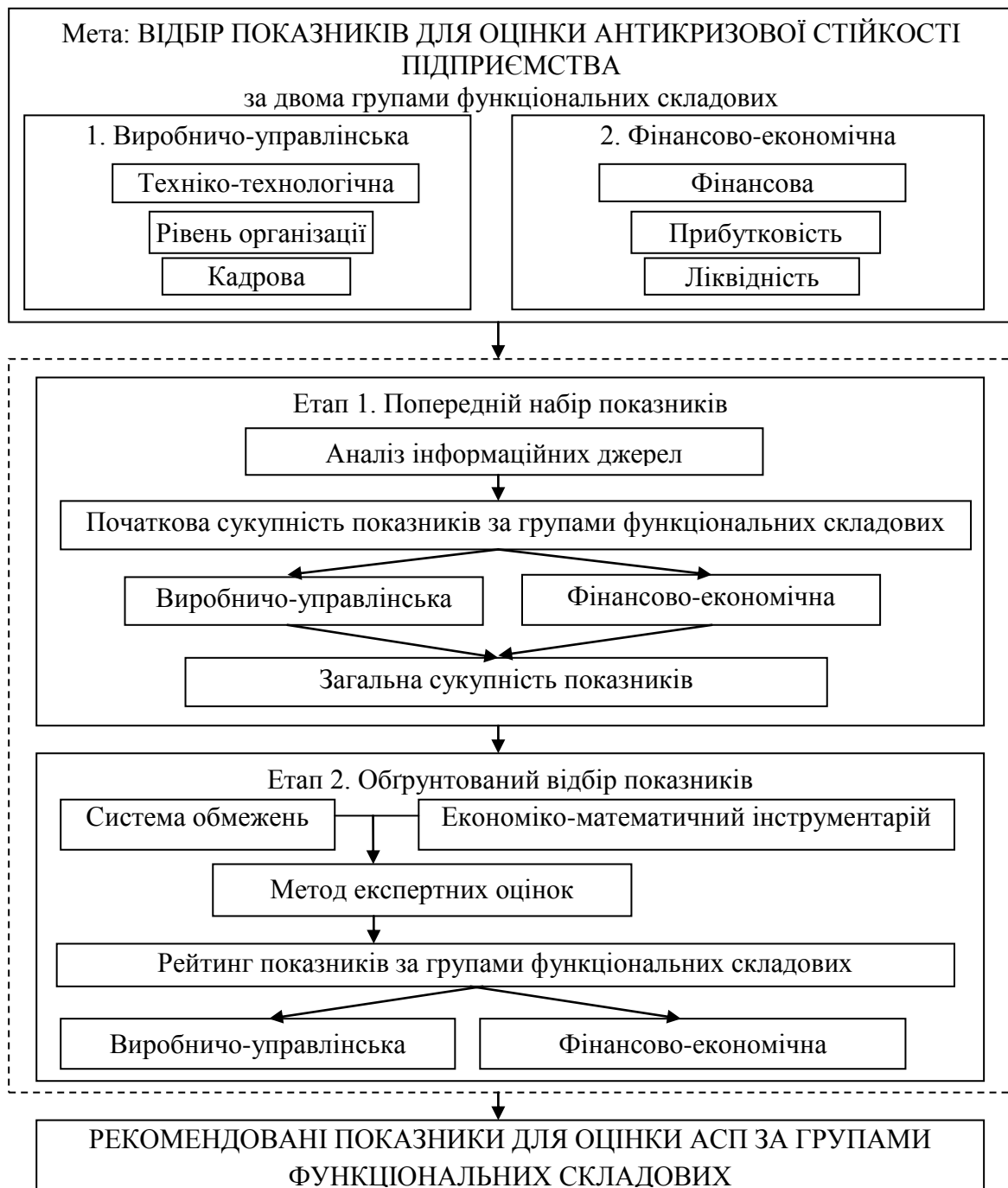

Рис. 1. Послідовність відбору показників оцінки АСП за функціональними складовими

Згідно першого етапу за двома групами функціональних складових був сформований набір показників (43 показника) на основі детального аналізу та дослідження 30 джерел [1, 2, 4-7], у яких розглядаються питання антикризового управління, оцінки рівня економічної стійкості та кризи, схильності до банкрутства і т.д. Попередній відбір дозволив виявити деякі невідповідності

меті дослідження та можливості її практичної реалізації, а саме: дублювання серед показників; обмеженість у використанні; відсутність вхідних даних і доступу до інформації і т.п. У зв'язку з цим на другому етапі рекомендується зробити остаточний вибір показників за функціональними складовими з урахуванням системи обмежень, економіко-математичного інструментарію та експертних оцінок з метою визначення рейтингу показників оцінки антикризової стійкості промислового підприємства (рис. 2).

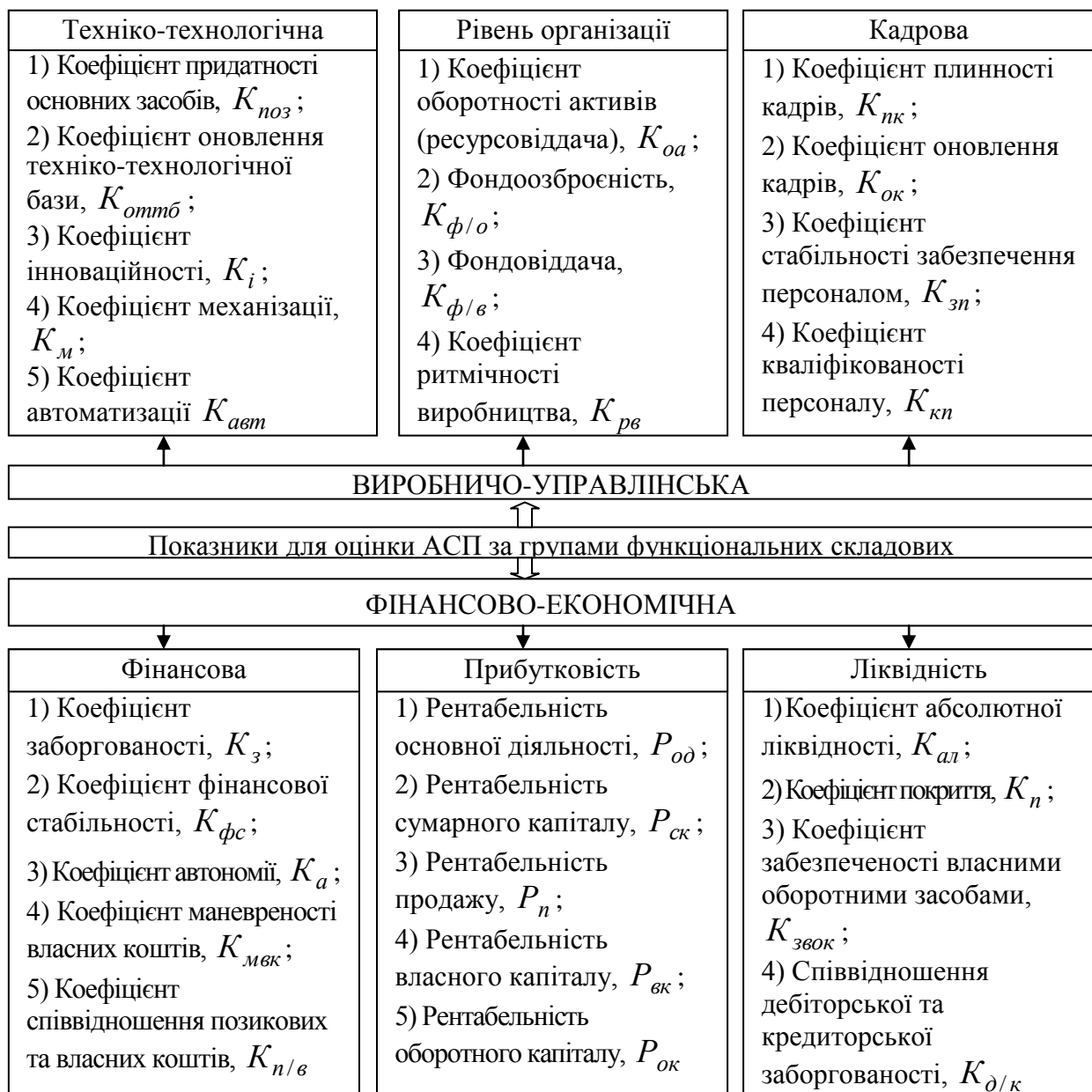

Рис. 2. Рекомендовані показники для оцінки АСП

Запропонований перелік показників є базою для розробки і практичної апробації методичних положень щодо оцінки АСП, які вміщують розрахунок інтегральних показників за такими функціональними складовими: техніко-технологічна, рівень організації, кадрова, фінансова, прибутковість, ліквідність. Розробка методичного підходу для узагальнюючої оцінки антикризової стійкості промислового підприємства є наступним етапом дослідження.

Література: 1. Коняшова А.В. Показатели оценки функциональных составляющих экономической устойчивости развития предприятия / А.В. Коняшова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2013. – №8 (299). – С. 123-128; 2. Костіна О.М. Методи та моделі діагностики кризового стану підприємства / О.М. Костіна, О.Є. Майборода // Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». – Суми: Видавництво СумДУ. – 2012. – №4. – С. 91-97; 3. Костіна О.М. Система антикризової стійкості промислових підприємств / О.М. Костіна. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та актуальні питання соціально-економічного розвитку підприємств». Тези доповідей. Частина 1. – Харків: ХНУБА, 2013. – С. 108-112; 4. Коюда В.О. Напрями та складові оцінювання антикризової стійкості промислового підприємства / В.О. Коюда, О.М. Костіна // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: Збірник наукових праць. – 2015. – Вип. 2 (12), Т. 2. – С. 39-47; 5. Пелымская О.В. Формирование комплексного показателя устойчивого развития строительного предприятия [Электронный ресурс] / О.В. Пелымская // Электронный научный журнал «Управление экономическими системами». – 2012. – №3 (39). – Режим доступа: <http://uecs.ru/ru/uecs-39-392012/item/1153-2012-03-20-06-30-56>; 6. Смолякова О.М. Формування системи показників оцінювання економічної стійкості підприємства / О.М. Смолякова // Бізнес Інформ. – 2010. – №10. – С. 282-286; 7. Тхор С.А. Методические подходы к оценке экономической устойчивости предприятия / С.А. Тхор // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – Ч. 2. – 2004. – №10 (80). – С. 199-204.